

Les Tres Gorges de la Xina: enorme embassament... enormes conseqüències

Jordi López-Pujol

State Key Laboratory of Systematic and Evolutionary Botany, Institute of Botany, Chinese Academy of Sciences, Nanxincun 20, Xiangshan, 100093 Beijing, China. jlopezpu@ub.edu

Publicat *on-line*: 1 de febrer de 2008

Una de les obres públiques més grans mai escomeses per l'home, i a la Xina possiblement només comparable a la Gran Muralla, és a punt d'esdevenir una realitat: l'embassament de les Tres Gorges. Una enorme paret de formigó al més llarg i cabalós dels rius xinesos, el Iang-Tsé, acabarà amb una tràgica història de terribles inundacions i milers de morts, alhora que produirà una ingent quantitat d'electricitat (la central hidroelèctrica annexa a la presa serà la més gran de tot el món) i convertirà el riu en la principal via de comunicació fluvial del planeta. La construcció de l'embassament, però, suposarà també enormes i greus conseqüències.

Figura 1. Evolució dels treballs de construcció de la presa de les Tres Gorges (Fotografia: NASA image created by Jesse Allen, Earth Observatory, using ASTER data made available by NASA/GSFC/MITI/ERSDAC/JAROS, and U.S./Japan ASTER Science Team)

Aquestes inclouen la inundació de nombrosos jaciments arqueològics –claus per entendre l’origen de la civilització xinesa–, el desplaçament forçós de més d’un milió de persones, i una pèrdua de biodiversitat (d’una magnitud encara per determinar) en una de les zones florísticament i faunísticament més riques de la Xina i per extensió de tot el continent asiàtic.

Tot i que els estudis d’impacte ambiental duts a terme per les instàncies oficials s’esforçaven a minimitzar els riscos que suposaria la construcció d’una infraestructura de dimensions tan gegantines en una regió ecològicament fràgil i de biodiversitat singular, l’experiència adquirida en altres embassaments arreu del món indica que els efectes seran com a mínim significatius, si no catastròfics. Cal esmentar que la presa afectarà directament a un dels principals punts calents (*hotspots*) xinesos de biodiversitat (les muntanyes de la Xina central, a la regió on conflueixen la província de Hubei i la municipalitat de Chongqing) i indirectament un dels 25 *hotspots* de rang mundial, les muntanyes Hengduan). De fet, l’embassament (parcialment operatiu des del 2003) ja es podria haver cobrat la seva primera víctima, el [dofí del lang-Tsé](#), que va entrar ja en contínua regressió durant la segona meitat del segle passat degut a la contaminació del riu, l’increment de la navegació i la construcció de dics i preses.

CONSEQÜÈNCIES SOBRE LA FLORA

Lògicament, els pitjors efectes sobre la biodiversitat vegetal –l’aspecte que ens interessa– es concentraran a l’àrea de l’embassament. Quan les aigües assoleixin el seu nivell màxim (previst per a l’any que ve), es calcula que individus i poblacions de fins a 550 espècies de flora vascular quedaran inundats. A aquesta xifra cal sumar, però, les espècies afectades pel reassentament de la població desplaçada a cotes més elevades, amb el que el total de tàxons afectats ascendiria a gairebé 1.800 (Tian *et al.*, 2007). Tot i que per a la majoria d’espècies la construcció de l’embassament no suposarà la seva extinció global, de ben segur que es perdrà part substancial de la seva diversitat genètica com a conseqüència de la pèrdua i fragmentació de poblacions. Els tàxons endèmics de l’àrea de les Tres Gorges sí que corren risc, en canvi, d’extingir-se completament.

Figura 2. *Adiantum reniforme* var. *sinense*, tàxon endèmic de l’àrea de les Tres Gorges (Fotografia: M. Jiang)

L’administració xinesa ha iniciat, afortunadament i en part degut a la pressió exercida per part de la comunitat científica local (les ONGs i altres grups de pressió social encara són a la seva etapa embrionària a la Xina), tota una bateria de mesures per a la conservació de la flora amenaçada per l’embassament de les Tres Gorges, com ara l’establiment de reserves botàniques específiques per a algunes de les espècies més rellevants, la creació de nous parcs naturals i l’ampliació dels existents, el cultiu d’alguns tàxons en jardins botànics i la recol·lecció de granes per al seu posterior

emmagatzemament en bancs de germoplasma. Lamentablement, però, no s'ha adoptat cap mesura per a la protecció de la biodiversitat aigües avall de l'embassament, que podria patir greus conseqüències (fins i tot molt pitjors que les previstes a la zona de la presa) fruit de la modificació dels patrons de descàrrega d'aigua i de sedimentació (que comporten, entre d'altres efectes, una pèrdua de les zones humides i de les planes d'inundació i la regressió de deltes i estuaris). Creiem que resulta del tot necessari implementar, com a mesura urgent, un sistema integral de monitorització ambiental al llarg de tota la conca fluvial per detectar canvis en els paràmetres bioquímics de l'aigua i de la resta de matrius ambientals, i també per avaluar els impactes tant de la pèrdua d'hàbitats terrestres com aquàtics a tots els nivells tròfics possibles. En darrer lloc, convé assenyalar que, atès que la construcció de l'embassament constitueix ja un fet irreversible, aquesta hauria d'aprofitar-se com a una magnífica oportunitat per a l'estudi dels efectes de l'edificació de grans preses sobre els sistemes ecològics i la biodiversitat (i més tenint en compte que s'estan planejant més d'una desena de nous embassaments al lang-Tsé), el que hauria d'estimular la cooperació internacional tant en termes de recerca com de proposta d'activitats de caire conservacionista.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Tian, Z., Chen, W., Zhao, C., Chen, Y. & Zheng, B. 2007. Plant biodiversity and its conservation strategy in the inundation and resettlement districts of the Yangtze Three Gorges, China. *Acta Ecologica Sinica*, 27: 3110-3118.

Editat per: J. López-Pujol

Citació recomanada: López-Pujol, J. 2008. *E-Opinió núm. 4: Les Tres Gorges de la Xina: enorme embassament... enorme conseqüències*. Portal de Biologia de la Conservació de plantes. Laboratori de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona. URI: <http://hdl.handle.net/2445/20304>

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)

